

علی فلاحی

خبرنگار گروه‌سیاست

چند ماهی بود که کشمکش مجلس با وزارت کشور بر سر بخشنامه‌ای که رئیس ستاد انتخابات به‌معنوان سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری هاروسای ستاد انتخابات استان‌ها ابلاغ کرده بود بالا گرفته بود. برکناری شبانه محمدرضا غلامرضا، معاون سیاسی وزارت کشور که در ساعات پایانی یکشنبه رخ داد سکناس پایانی این درگیری بود. نزاعی که با پیروزی و رضایت کامل مجلسی‌ها به پایان رسید و حرف آنها بعد از دو ماه تلاش به کرسی نشست. مساله‌ای که برای نمایندگان تا حدی مهم بود که آنها را به استفاده از مهم‌ترین ابزارهای نظارتی خود سوق داد تا مرز استیضاح وزیر کشور پیش برد. آن هم در شرایطی که تنها شش ماه به برگزاری اولین انتخابات مهمی که توسط دولت سیزدهم برگزار می‌شود باقی مانده است. گرچه برخی نمایندگان سعی داشتند تا تلاش برای استیضاح احمد وحیدی را بی‌ارتباط به این موضوع قلمداد کنند اما شواهد حاکی از آن بود ماجرای بخشنامه معاونت سیاسی وزارتخانه از اصلی‌ترین دلایل این اقدام مجلس است. البته اگر تنها دلیل آن نبوده باشد. اما مگر محتوای بخشنامه چه نکته‌ای جز یادآوری اصل بی‌طرفی دولت به‌عنوان مجری انتخابات داشته که نمایندگان را تا این حد برآشفته بود.

بهانه کوچک برای یک دعوی بزرگ

غلامرضا، معاون سیاسی معزول وزیر کشور و رئیس ستاد انتخابات کشور در خرداد ماه طی بخشنامه‌ای به مسئولان ارشد برگزاری انتخابات مجلس با تاکید بر اهمیت بی‌طرفی مجریان انتخابات، چند دستورالعمل اجرایی در این راستا صادر کرده بود. یکی از این موارد که مورد اعتراض شدید نمایندگان قرار گرفته بود این بود که فرمانداران از حضور و همراهی با نمایندگان در برنامه‌هایی با اهداف خاص یا هماهنگ‌نشده با استانداری اجتناب کنند. در بند دیگر این بخشنامه به فرمانداران، بخشداران و معاونان فرماندار دستور داده شده بود که «در روابط با نمایندگان مجلس در دوره باقی‌مانده تا انتخابات برای پیشگیری از هرگونه سوءبرداشت نسبت به عدم همراهی و معیت نماینده محترم شهرستان در حوزه انتخابیه در جلسات وموضوعات شائبه‌دار حساسیت و دقت لازم را داشته باشند.» بند حساسیت‌برانگیز دیگر دستوری به این شرح بود که هرگونه انتصاب به سفارش نمایندگان را منع می‌کرد؛ «موضوعیت مطلق هرگونه انتصاب مدیران و به کارگیری نیرو براساس سفارش نمایندگان فعلی با سابق مجلس شورای اسلامی و کاندیداهای انتخابات، به‌جدیدت مدنظر مدیران سیاسی قرار گرفته و شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب رویکرد مردمی و جهادی دولت به‌عنوان شاخصه اصلی مدنظر باشد.»آخرین بندی هم که مورد اعتراض نمایندگان قرار گرفت محدودسازی ارتباط حوزه پارلمانی وزارت کشور و معاونت پارلمانی سایر وزارتخانه‌ها با فرمانداران بود که دستور داده شده بود این ارتباط‌ها منحصر از

گزارش

فره‌نخ‌نگان

سیاست

درباره فشار غیرمعمول مجلس برای برکناری معاون وزیر کشور و قبول آن با حکم ساعت ۱۱ شب

تعامل انتخاباتی

کانال معاونان سیاسی استانداردی پیگیری شوند. این بخشنامه که در تاریخ یازدهم خردادماه به مسئولان ارشد استانداری‌ها در سراسر کشور ابلاغ شد بلافاصله با واکنش‌های تندی از طرف نمایندگان مجلس روبه‌رو شد. استدلال اصلی نمایندگان این بود که طبق قانون دوره نمایندگی «چهارساله» است و نه سه‌ساله. نمی‌توان به بهانه برگزاری انتخابات و ایجاد شائبه‌های گوناگون نمایندگان را از انجام وظایف دوره نمایندگی خود بازداشت و ارتباط نمایندگان با مسئولان اجرایی استان را که جزء لاینفکی از وظایف منطقه‌ای نمایندگی است محدود کرد. نمایندگان حتی این بخشنامه وزارت کشور را به همین دلیل مغایر با قانون اساسی قلمداد کردند. با بالا گرفتن جنجال‌های حول این بخشنامه نمایندگان جهت فشار به وزارت کشور به سمت جمع کردن امضا برای استیضاح احمد وحیدی رفتند. با بالا رفتن تعداد امضاها قبل از اینکه فرآیند استیضاح رسماً کلید بخورد، وزیر کشور حدود سه هفته بعد از ابلاغ آن بخشنامه پرحاشیه در جلسه غیرعلنی صحن مجلس حضور پیدا کرد. این جلسه که جزئیات آن هیچ‌گاه رسانه‌ای نشد در راستای از دستور کار خارج شدن استیضاح وزیر کشور موثر بود اما نمایندگان در همین جلسه بر خواسته خود که برکناری فوری معاون سیاسی وزارتخانه بود تاکید کردند.

همچنین وزیر کشور در بخشنامه جدیدی با امضای خود ۴ بند حساسیت‌برانگیز بخشنامه مذکور را که پیش‌تر شرح داده شد لغو کرد و در این دستور که مستقیماً خطاب به استانداران کل کشور صادر شده بود بر «ضرورت تداوم همکاری‌های سازنده با نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و استفاده از نقطه‌نظرات

مشورتی آنها در پیشبرد امور مناطق» تاکید شده بود. اما لغو این این بندها هم برای نمایندگان کافی نبود و تنها با برکناری رئیس ستاد انتخابات کشور بود که می‌توانست آنها را راضی کند. اتفاقی که سرانجام حدود دو ماه بعد از حضور وزیر کشور در مجلس افتاد تا حرف مجلسی‌ها به کرسی نشسته باشد.

مسائل مهم‌تری برای پیگیری توسط مجلس وجود دارد

اگر به برخی از جزئیات بخشنامه معاون سیاسی وزیر کشور نقه‌هایی وارد باشد به‌شدت نامناسب با این اقدام صورت گرفت. اولین نقد جدی وارد به نمایندگان این بود که این حجم از واکنش منفی و تلاش برای لغو بخشنامه و برکناری غلامرضا، به هیچ‌وجه متناسب با اهمیت و بزرگی این مساله نبود. برخی از نمایندگان واکنش‌های بسیار تندی به این ماجرا داشتند، واکنش‌هایی که در کمتر موردی این حجم از دغدغه‌مندی را از آنان شاهد بوده‌ایم. به‌طور مثال نماینده مردم قصرشیرین و کیلانغرب گفته بود: «وزیر کشور باید معاون سیاسی خود را همین امروز عزل کند وگرنه مجلس با رفتار نامصحیح وی برخورد خواهد کرد... حتی که ساعت مانده ایشان در دولت به صلاح کشور نیست. در هیچ‌جا هم از این مضمون نباید استفاده بشود. هرچا برود با همین تفکر زیانست برای نظام و حاکمیت بیشتر است تا ماندنش.» نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس، خطاب به وزیر کشور گفته بود: «آقای غلامرضا، معاون سیاسی جنابعالی که آن را به‌عنوان رئیس ستاد انتخابات انتخاب کرده‌اید راه‌چه سریع‌تر عزل کنید وگرنه مجلس آن را عزل خواهد کرد.» در مدت زمان بیش از سه سالی

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

» طرف‌دولت‌شائبه‌رسیدن دولت و مجلس به یک‌تعامل انتخاباتی را در آذهان عمومی ایجاد می‌کند.

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

» طرف‌دولت‌شائبه‌رسیدن دولت و مجلس به یک‌تعامل انتخاباتی را در آذهان عمومی ایجاد می‌کند.

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

» طرف‌دولت‌شائبه‌رسیدن دولت و مجلس به یک‌تعامل انتخاباتی را در آذهان عمومی ایجاد می‌کند.

که «براساس سفارش نمایندگان مدیر منصوب کنید.» آیا ایشان متوجه است که لغو کردن بندی که فرمانداران را از حضور درکنار نمایندگان در «جلسات با اهداف خاص» منع می‌کرد چه معنایی را در افسکار عمومی متبادر می‌کند. سخنگوی دولت هم در واکنش به انتقادهای نمایندگان گفته بود: «برای جلوگیری از برخی تخلفات معدود انتخاباتی، ضرورتی به صدور یک ابلاغیه عمومی که همه را زیرسوال ببرد، وجود نداشت. به همین دلیل وزیر کشور بلافاصله این ابلاغیه را اصلاح و به نمایندگان هم اطلاع‌رسانی شد.» درحالی‌که ابلاغیه وزیر کشور را به‌سختی می‌توان اصلاحیه نامید، زیرا اساساً بندهای مهم این بخشنامه به کلی توسط وزیر کشور ملغی شدند. اما اشتباه بزرگ‌تر دولت و وزارت کشور برکناری غلامرضا بود. اگر مساله تنها این بخشنامه بوده که اکثر بندهای موثر آن ملغی شده بودند، پس چه نیازی به برکناری نفر اول ستاد انتخابات کشور آن هم تنها چند ماه مانده به اسفند وجود داشت. بعید است مسئولان وزارت کشور متوجه نباشد که جایگزینی چنین مقام اجرایی مهم و خطری پس از گذشتن چند ماه از آغاز فرآیندهای اجرایی انتخابات چه کار دشواری است و می‌تواند چه اثرات مخربی در فرآیند انتخابات داشته باشد. برکناری شبانه معاون سیاسی وزارتخانه در چنین شرایطی، آن هم درحالی‌که تنها چند ساعت از حمله تروریستی شاهچراغ می‌گذشت وقاعدتا وزارت کشور نباید هم و غمی جز این مساله می‌داشت خود به اندازه کافی جای تعجب و تأمل دارد؛ اما از آن هم عجیب‌تر این است که در فاصله ۶ ماه مانده به انتخابات هنوز جایگزینی برای ریاست ستاد انتخابات کشور معرفی نشده است. جالب‌تر آنکه احسان صالحی، دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت در توثیبتی نوشت: «تغییر معاون سیاسی وزارت کشور، فداکاری و از خودگذشتگی دولت برای تقویت راهبردد مورد تاکید در نماز عید فطر یعنی همکاری قواست. دشمنان ایران بیش از هر چیز به اختلاف‌های زیر خیمه انقلاب دل بسته‌اند و دولت ولو به قیمت کوتاه آمدن از حق خود، مصلحت بزرگ‌تر را کور کردن چشم این فتنه‌می‌داند.» گرچه او این عقب‌نشینی دولت را به «همکاری قوا» تعبیر و سعی کرده با استناد به سخنان رهبری به آن اعتبار بخشد اما به‌نظر می‌رسد این اقدام دولت بیشتر از آنکه پاسخی به مشکل ایجاد شده باشد، پاک کردن صورت‌مساله بوده است. عقب‌نشینی از اقدامات و تمهیدات دنظر گرفته شده برای جلوگیری از شائبه دخالت دولت در انتخابات را چگونه می‌توان به «همکاری و تعبیر کرد؟ مگر غیر از این است که دولت به‌عنوان مجری انتخابات باید بیش از همه بر عدم دخالت خود با نخواستن نیروهای دولتی در امور انتخاباتی حساس باناست؟ اگر دولت مدعی است که ملاحظات نمایندگان را درک و براساس آن عمل کرده است، پس چرا نمایندگان مجلس متقابلاً چنین ملاحظاتی را درک نمی‌کنند؟ این درک و اقدام یک‌طرفه هرچه باشد نامش «همکاری» و «همدلی» نیست. به همین دلیل چنین اقدامی از طرف‌دولت‌شائبه‌رسیدن دولت و مجلس به یک‌تعامل انتخاباتی را در آذهان عمومی ایجاد می‌کند.

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

» طرف‌دولت‌شائبه‌رسیدن دولت و مجلس به یک‌تعامل انتخاباتی را در آذهان عمومی ایجاد می‌کند.

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

مجلس هیچ انتصابی صورت نگیرد و همه انتصابات براساس «شایسته‌گزینی بر مبنای گفتمان انقلاب و رویکرد مردمی

زهرآ طیبی

خبرنگار گروه سیاست

پیش‌ثبت‌نام یک‌هفته‌ای انتخابات مجلس دوازدهم یکشنبه ۲۲ مرداد ماه تمام شد. در این بین اما این سوال وجود داشت که چه چهره‌های شاخصی از میان جناح‌ها و احزاب سیاسی در انتخابات پیش‌روی مجلس ثبت‌نام کرده‌اند. با توجه به اینکه احزاب اصلاح‌طلب انتخابات ۹۸ مجلس را از دست دادند و در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ نیز حضور پرنرنگی نداشتند، این سوال وجود دارد که اصلاح‌طلبان علی‌رغم اختلافاتی که بر سر انتخاب آذر منصوری به‌عنوان رئیس جبهه اصلاحات به آن دچار شدند آیا حاضر هستند در انتخابات پیش‌روی مجلس مشارکت کنند؟ در میان تمام گمانه‌زنی‌ها، خبرگزاری فارس در آخرین روز پیش‌ثبت‌نام انتخابات مجلس، به نقل از پیرمؤمن، نماینده اصلاح‌طلب مجلس نهم اسامی برخی از چهره‌های اصلاح‌طلب که در پیش‌ثبت‌نام نام‌نویسی کرده‌اند را منتشر کرد و مدعی شد از بین اصلاح‌طلبان مسعود پزشکیان، علی مطهری، کواکبیان، حسین مرعشی، محسن هاشمی، مجید انصاری، علی طیب‌نیا، علیرضا محجوب، پروانه مافی، زهرا ساعی، محمدعلی وکیلی، طیبیه سیاوشی، الیاس حضرتی و سهیلا جلودارزاده در پیش‌ثبت‌نام انتخابات مجلس شرکت کردند. فاسرس همچنین خبرش را این‌گونه تکمیل کرد که از طیف اعتدالی‌ها و از جمع نزدیکان روحانی نیز علی ربیعی، محمود واعظی، محمد باقر نوبخت، محمد جواد آذری جهرمی و محمد شریعتمداری در انتخابات ثبت‌نام کرده‌اند. بعد از انتشار این خبر اما دومینوی تکذیب از سوی برخی چهره‌هایی که نام‌شان در این خبر ذکر شده بود به راه افتاد و افرادی مثل محسن هاشمی، محمدجواد آذری جهرمی، الیاس حضرتی، محمود واعظی و سیدحسین مرعشی، مجید انصاری و طیبیه سیاوشی خبر پیش‌ثبت‌نام در انتخابات مجلس را تکذیب کردند. با وجود این تکذیب‌ها اما سوال اصلی همچنان پابرجاست، اصلاح‌طلبان انتخابات مجلس دوازدهم را تحریم کردند یا طرح‌ریزی دیگری برای کسب موفقیت در انتخابات دارند؟

بالاخره اصلاح‌طلبان نمایندند یا آمدند؟

در حال حاضر می‌توان گفت که دو نظر در جبهه اصلاحات وجود دارد. برخی از احزاب از جمله کارگزاران سازندگی، حزب اعتماد ملی، ندای ایرانیان، اعتدال و توسعه که جناح‌های اصطلاحاً میانه‌روتر اصلاح‌طلبان هستند، مشخصاً مخالف